

23.3.2021

EOAK/1410/2021

Ratkaisija: Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Esittelijäneuvos Jarmo Hirvonen

KORONARAJOITUKSET JA LASTEN HARRASTUSTOIMINNAN TASA-ARVOISUUS

Kerroit kantelussasi eduskunnan oikeusasiamiehelle koronarajoitusten vaikeuttaneen sinun ja monen muun nuoren jääkiekkoharrastusta ja pidit rajoituksia epäyhdenvertaisina, koska ne eivät kohdistuneet samoin edellytyksin kaikkiin saman ikäisiinkään pelaajiin.

Kantelusi esiteltiin oikeusasiamies Petri Jääskeläiselle.

Oikeusasiamies totesi urheilu- ja liikuntaharrastusten vaikeutumisen pandemian aikana perustuvan vain osaksi lakeihin ja niiden perusteella annettuihin viranomais määräyksiin. Osittain on kysymys siitä, että yksityiset tai kaupunkien ja kuntien omistamat jäähallit ja muut liikunta- paikat ovat eri syistä keskeyttäneet toimintansa ja sulkeneet ovensa kokonaan, vaikka siihen ei ole ollut suoranaista lakiin perustuvaa pakkoa. Myös monet urheiluseurat ovat keskeyttäneet harjoitustoimintansa omilla päätöksillään joko kokonaan tai osaksi. Kysymys on paljolti siitä, kuinka suuriksi urheiluseurojen ja muiden yhteisöjen päättäjät ovat arvioineet harjoitusten ja kilpailujen jatkamisesta aiheutuvat riskit. Monissa seuroissa erilaisia ulko harjoituksia on kuitenkin rajoitusten ja suositusten puitteissa järjestetty, vaikka normaalisti tähän aikaan vuodesta harjoiteltaisiin sisällä.

Kilpailujen järjestämisestä ja joukkuelajien sarjojen pyörittämisestä vastaavat käytännössä yksityiset lajiliitot ja liigatasolla yleensä osakeyhtiöt. Ne päättävät itsenäisesti rajoitusten ja suositusten puitteissa siitä, miltä osin kilpailuja järjestetään ja sarjaotteluiden pelaamista jatketaan. Kuten liigatason tartunnatkin ovat osoittaneet, tauti kuitenkin tarttuu sarjatasosta riippumatta.

Lain tasolla urheilutoimintaan vaikuttaa eniten tartuntatautilaki, jonka perusteella myös urheilutoimintaa voidaan aluehallintovirastojen määräyksillä rajoittaa. Ammattuurheileminen on kuitenkin laissa rajattu rajoitusten ulkopuolelle.

Ammattuurheilemisella tarkoitetaan tartuntatautilain esitöiden mukaan sarjalisenssisopimukseen tai Olympiakomitean urheilijasopimukseen perustuvaa urheilutoimintaa sekä A-maajoukkuetoimintaa silloin, kun sitä harjoitetaan ilman yleisön läsnäoloa. Käytännössä rajausta tarkoittaa ammattuurheilun rajaamista huippu-urheiluun kattaen palloilulajeissa kaksi ylintä kansallista sarjatasoa, aikuisten A-maajoukkuetoiminnan sekä kansainväliseen menestykseen tähtäävän yksilöurheilun. Toimintaan katsotaan kuuluvan myös siihen liittyvä harjoittelu.

Ammatti- ja huippu-urheilun rajaaminen rajoitusten ulkopuolelle perustuu siis osittain suoraan lakiin ja lain nojalla annettuihin aluehallintovirastojen määräyksiin, mutta osittain kysymys on myös seurojen, liittojen ja urheilupaikoista vastaavien tahojen omista päätöksistä ja rajauksista. Esimerkiksi yleisöltä suljettuja harjoittelupaikkoja on kaupunkien ja yritysten päätöksillä pidetty rajoitetusti avoinna huippu-urheilijoille.

Pandemiaan liittyviin rajoituksiin liittyy monia tekijöitä, jotka eivät olosuhteiden pakosta ole täysin tasapuolisia. Selvää kuitenkin on, ettei urheilu- ja liikuntatoimintaa ole pandemian aikana voitu jatkaa samalla tavalla kuin normaalisti vaan toimintaa on ollut pakko olennaisesti rajoittaa. Kun rajoitukset on kohdistettu laajaan urheiluyhteisöön siten, että vain kapea huippu ja nuoret lapset on jätetty osaksi rajoitusten ulkopuolelle, harrastajien lukumääriin ja kohtaamisiin perustuvia riskejä on voitu olennaisesti vähentää. Samalla pandemiankin aikana on kuitenkin voitu tarjota yleisölle edes jonkin verran urheiluviihdettä, kun yläsarjojen ja liigan otteluita on voitu pelata ja otteluita seurata muualla kuin paikan päällä.

Oikeusasiamiehen tehtäviin ei kuulu tutkia urheiluseurojen tai urheiluliittojen menettelyä. Hän voi tutkia vain viranomaisten, virkamiesten ja muiden julkista tehtävää hoitavien menettelyä. Oikeusasiamies toteaa, ettei ollut aihetta epäillä, että viranomaiset olisivat menettelleet lainvastaisesti tai laiminlyöneet velvollisuuksiaan urheilumahdollisuuksien rajoittamiseen liittyen. Pandemiassa on kysymys myös urheilun osalta valitettavasta, hankalasta ja vaarallisesta tilanteesta, joka aiheuttaa ihmisille monenlaisia esteitä ja hidasteita, vaikka he eivät itse sairastuisikaan.

Näistä syistä oikeusasiamies ei valitettavasti voi auttaa sinua tässä asiassa. Hän kuitenkin toivoi, että jatkat harjoittelua mahdollisuuksien mukaan pandemiankin aikana käytettävissäsi olevin keinoin.